

Evaluatie Zwolse Kinderraad

*‘Als we kinderen een stem willen geven dan
is de Kinderraad een mooi instrument’*

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Start	4
2.1	Beginsituatie	4
2.2	Planning	4
2.3	Doelen	5
3	De Zwolse Kinderraad	6
3.1	Structuur	6
3.1.1	De Zwolse Kinderraad	6
3.1.2	Kindercollege	7
3.1.3	Kinderburgemeester(s)	7
3.2	Actieve betrokkenheid via co-creatie	7
3.3	De rol van de coördinator	7
4	Opbrengsten	9
4.1	Algemene bevindingen	9
4.2	Diversiteit en inclusie	11
4.3	Samenwerking	12
4.4	Communicatie	14
4.5	Budget	15
5	Conclusies en aanbevelingen	16
5.1	Conclusies	16
5.2	Aanbevelingen	17

1 Inleiding

Wanneer kinderen de kans krijgen om mee te beslissen, erkennen we hun behoefte aan inspraak en invloed. Door ruimte te bieden voor kinderparticipatie, laten we zien dat ze ertoe doen en een waardevolle plek in de maatschappij hebben. Dit versterkt zowel hun betrokkenheid als hun zelfwaardering.

Twee jaar geleden is de Zwolse Kinderraad (bestaande uit: Kinderraad, Kindercollege en Kinderburgemeester) met enthousiasme van start gegaan, onder de inhoudelijke coördinatie van Travers Welzijn. Bij de oprichting is afgesproken om na twee jaar een evaluatie uit te voeren. Deze rapportage presenteert de resultaten van deze evaluatie en vormt de basis voor een besluit over de toekomst van de Zwolse Kinderraad. De evaluatie is bedoeld voor alle betrokkenen, waaronder de gemeenteraad en het college van B&W.

De evaluatie beantwoordt de volgende vragen:

- Welke doelen werden bij de oprichting van de Zwolse Kinderraad gesteld en zijn deze behaald?
- Hoe functioneert de Zwolse Kinderraad nu (werkwijze en uitvoering)?
- Welke impact heeft de Zwolse Kinderraad op de gemeente gehad?
- Welke kosten zijn gemaakt voor de opzet en uitvoering van de Kinderraad?
- Zijn de taken en rollen van de Zwolse Kinderraad en de Kinderburgemeester goed georganiseerd?

Om deze vragen te beantwoorden, is input verzameld van de burgemeester, de wethouders Jeugd en Inwonersparticipatie, de coördinator van de Zwolse Kinderraad, de manager van Travers Welzijn en de ambtelijke organisatie. Daarnaast is er een korte vragenlijst uitgezet bij (oud)leden van het Kindercollege, de (oud)Kinderburgemeester(s) en hun ouders/verzorgers. Tevens is in het themadebat over dienstverlening en inwonersbetrokkenheid op 3 februari 2025 de tussenevaluatie van de Zwolse Kinderraad besproken.

Deze evaluatie is een procesevaluatie, waarbij we niet alleen kijken naar de oprichting van de Zwolse Kinderraad, maar ook naar het verloop en de resultaten tot nu toe. Daarnaast is onderzocht in hoeverre de oorspronkelijke doelstellingen, zoals werving, bekendheid, betrokkenheid bij besluitvorming en samenwerking met de Jongerenraad, zijn behaald.

In de begroting zijn middelen voor de duur van twee jaar gereserveerd voor de Zwolse Kinderraad. Bij een positief besluit op basis van de evaluatie zullen, indien nodig, opnieuw middelen beschikbaar moeten worden gesteld om de continuïteit van de Zwolse Kinderraad te waarborgen.

2 Start

2.1 Beginsituatie

Eind 2018 heeft de gemeenteraad de motie 'Zwolse raad voor kinderen' aangenomen. Met deze motie gaf de raad het college van B&W de opdracht om bij alle Zwolse basisscholen te inventariseren of er behoefte was aan het instellen van een Kinderraad en een Kinderburgemeester, en om op basis daarvan een plan voor de realisatie te maken. Eén van de activiteiten die in dit kader werd opgezet, was het project 'Als ik de baas zou zijn', waarmee in januari 2022 een groep enthousiaste kinderen van start ging. Acht van deze kinderen werden door de burgemeester geïnstalleerd als de Kinderraad van Zwolle. Dit project vormde een waardevolle basis voor verdere stappen.

Gezien het belang van een structurele en duurzame opzet voor de Kinderraad, werd besloten om, na de succesvolle lancering van het project, een formeel proces te starten voor de coördinatie en verdere ontwikkeling van de Kinderraad. In het voorjaar van 2023 werd daarom een meervoudige onderhandse aanbesteding opgestart voor de coördinatie van de Kinderraad en de Kinderburgemeester(s). Dit resulteerde in een succesvolle samenwerking met Travers Welzijn.

Vanuit de gemeente zijn verschillende disciplines betrokken bij de ondersteuning en begeleiding van de Kinderraad en de Kinderburgemeester(s):

- Kabinetszaken: afstemming met de coördinator van de Zwolse Kinderraad, link tussen de burgemeester en de Zwolse Kinderraad. Verzoeken gericht aan de Kinderburgemeester(s) gaan via de medewerker Kabinetszaken en worden in samenspraak met de burgemeester afgewogen.
- Communicatie: betrokken bij de afstemming van de externe communicatie van de Zwolse Kinderraad, in samenwerking met de communicatie van Travers Welzijn.
- Griffier: verbinder met de gemeenteraad.
- Ambtelijk ondersteuner: zorgt ervoor dat de samenwerking tussen de Zwolse Kinderraad en de gemeente soepel verloopt en dat beide partijen goed op elkaar afgestemd blijven.

De Zwolse Kinderraad valt onder de portefeuille van burgemeester Snijders.

2.2 Planning

Na het gunnen van de opdracht aan Travers Welzijn werd in 2023 gestart met de werving van een coördinator, die per september 2023 voor een termijn van twee jaar is aangesteld. Deze termijn is momenteel nog niet verstreken. In de beginfase was een belangrijk onderdeel van haar rol het wegwijs worden binnen de gemeentelijke organisatie en het opbouwen van een netwerk van relevante stakeholders, zoals (speciale) basisscholen en andere maatschappelijke organisaties. Daarnaast richtte de coördinator zich in het eerste jaar op 'De Week van de Zwolse Kinderraad', waarbij alle basisscholen, inclusief speciaal basisonderwijs, werden uitgenodigd om deel te nemen. Het doel van deze week was om kinderen te werven voor de Zwolse Kinderraad.

15 maart 2025
Evaluatie Zwolse Kinderraad

Het eerste evenement van de Zwolse Kinderraad vond plaats op 18 oktober 2023 in wijkcentrum Holtenbroek, waar 24 kinderen tussen de 10 en 14 jaar elkaar en de gemeente leerden kennen.

Op 20 november 2023, tijdens de Internationale Dag van de Rechten van het Kind, werd het eerste Zwolse Kindercollege officieel geïnstalleerd. De elf leden van het Kindercollege, die afkomstig zijn uit de Kinderraad, ondertekenden een manifest over kinderp participatie en beloofden hun talenten in te zetten om de stad te verbeteren.

Het eerste jaar van de Zwolse Kinderraad was een leerzaam proces, waarin belangrijke inzichten werden opgedaan voor de verdere ontwikkeling van de raad. Deze inzichten dragen bij aan de optimalisatie van de werking van de Zwolse Kinderraad, wat verder zal worden toegelicht in de evaluatie.

Wederom op de Internationale Dag van de Rechten van het Kind werd in 2024 het tweede Kindercollege geïnstalleerd. Het aantal leden van het Kindercollege bedraagt nu zeven, een lichte afname ten opzichte van het eerste jaar.

2.3

Doelen

De doelen van de Zwolse Kinderraad bestaande uit de Kinderraad, het Kindercollege en de Kinderburgemeester zijn complementair en gericht op het bevorderen van kinderp participatie binnen de stad Zwolle. De Kinderraad biedt kinderen een platform om hun meningen en ideeën over de stad te delen, terwijl ze op een laagdrempelige manier kennismaken met besluitvorming en gemeentepolitiek. Het bevorderen van kansengelijkheid en het creëren van een diverse en inclusieve raad, waarin kinderen van verschillende achtergronden zich kunnen herkennen, vormt hierbij een belangrijk doel.

Het Kindercollege richt zich op het maximaliseren van de kansen en talenten van kinderen, door hen deskundigheid bij te brengen, het zelfvertrouwen te vergroten en hun participatie in het besluitvormingsproces te versterken. Dit draagt bij aan een hogere positie op de participatieladder. Een afbeelding van de Kinderparticipatieladder is op de volgende pagina toegevoegd.

De Kinderburgemeester speelt hierbij een sleutelrol door de zichtbaarheid van kinderp participatie te vergroten, kinderen zich gehoord en vertegenwoordigd te laten voelen, en extra gewicht te geven aan de stem van kinderen binnen de gemeente. Samen gevoegd versterken deze doelen elkaar en zorgen zij voor een krachtig en inclusief platform voor kinderp participatie in Zwolle.

Naast de bovengenoemde doelen is het van belang om een sterke verbinding te leggen tussen de Zwolse Kinderraad en de Jongerenraad. Hoewel kinderen in de leeftijd van 10 tot 14 jaar en jongeren vanaf 16 jaar zich in verschillende ontwikkelingsfasen bevinden, kan een samenwerking tussen beide groepen de betrokkenheid van zowel kinderen als jongeren bij de besluitvorming in Zwolle versterken. Door een brug te slaan tussen de twee raden, ontstaat een doorlopende lijn van jeugdparticipatie, waarin beide groepen een actieve rol spelen in het beleid en de toekomst van de stad.

3 De Zwolse Kinderraad

In dit hoofdstuk wordt de structuur van de Zwolse Kinderraad besproken, evenals de rol van co-creatie en de bijdrage van de coördinator aan het proces. Ook wordt ingegaan op hoe kinderen de weg naar de raad vinden.

3.1 Structuur

3.1.1 De Zwolse Kinderraad

De Zwolse Kinderraad bestaat uit kinderen tussen de 10 en 14 jaar uit heel Zwolle. Zij verzamelen ideeën, meningen en ervaringen over hun leven in de stad, wat helpt om inzicht te krijgen in wat kinderen belangrijk vinden, wat ze missen of waar ze zich zorgen over maken. Deze informatie wordt doorgegeven aan het Kindercollege.

Het eerste jaar van de Zwolse Kinderraad begon met de focus op het werven van nieuwe leden via basisscholen door middel van de 'Week van de Zwolse Kinderraad'. Het idee was om kinderen te bereiken met een lespakket dat aan leerkrachten werd aangeboden. Dit resulteerde in een breed bereik, aangezien zowel reguliere basisscholen als speciale basisscholen werden benaderd. Toch bleek deze aanpak niet geheel succesvol, omdat het lespakket niet altijd in de drukke agenda van de scholen paste en er verschillen waren in de manier waarop leerkrachten het invulden. Dit heeft tot aanpassingen in de wervingsmethodiek geleid. Er is gekozen voor een actievere benadering door het geven van gastlessen op scholen waardoor kinderen rechtstreeks worden betrokken en door kinderen op andere plekken aan te spreken, zoals in wijkcentra of tijdens evenementen zoals het Bevrijdingsfestival.

Ook staat de inschrijving voor de Zwolse Kinderraad voor alle kinderen van 10 tot 14 jaar nu gedurende het hele jaar open. De aanmelding verloopt via de website van Travers Welzijn.

3.1.2 Kindercollege

Het Kindercollege is een actieve groep van maximaal 20 kinderen die elke twee weken bijeenkomen. Kinderen kunnen na aanmelding bij de Zwolse Kinderraad aangeven dat ze graag deel uit willen maken van het Kindercollege. De leden worden voor de duur van één schooljaar gekozen en werken gezamenlijk aan onderwerpen waar zij zelf graag mee aan de slag willen gaan zoals zwerfafval of worden door de gemeente uitgenodigd om mee te denken over relevante thema's alternatieven voor oud en nieuw.

Het Kindercollege van 2023/2024 bestond uit elf kinderen van 10 tot 14 jaar. Vier leden haakten af vanwege de combinatie van tweewekelijkse bijeenkomsten met huiswerk en andere verplichtingen. Voor het Kindercollege van 2024/2025 zijn nu alleen kinderen uit groep 7 gekozen, omdat verwacht wordt dat zij minder druk ervaren. Ook werd geleerd dat het leeftijdsverschil tussen 10- en 14-jarigen invloed heeft op de werkwijze binnen het Kindercollege.

3.1.3 Kinderburgemeester(s)

Via een democratisch proces kiezen de leden van het Kindercollege de Kinderburgemeester(s), die een ceremoniële rol vervullen en de Zwolse Kinderraad vertegenwoordigen bij evenementen en bijzondere bijeenkomsten, vaak samen met de burgemeester en/of wethouder(s). De afgelopen twee jaar zijn er telkens twee Kinderburgemeesters gekozen, wat zorgt voor bredere vertegenwoordiging en meer betrokkenheid binnen het Kindercollege. Deze aanpak draagt ook bij aan continuïteit, zodat afspraken en evenementen altijd door een Kinderburgemeester worden vertegenwoordigd. De Kinderburgemeester(s) maken deel uit van het Kindercollege en hebben elk hun eigen stem.

3.2 Actieve betrokkenheid via co-creatie

Kinderen maken écht het verschil wanneer ze meedenken én meedoen. In de Zwolse Kinderraad werken zij via co-creatie actief mee aan het ontwikkelen, toetsen en verder uitwerken van ideeën. Hun inbreng wordt niet alleen gewaardeerd, maar heeft ook daadwerkelijk invloed op de uitkomst. Dit maakt hun betrokkenheid betekenisvol én zichtbaar. Een mooi voorbeeld is de ontwikkeling van de ambtsketen: het Kindercollege ontwierp meerdere varianten, waarna de Kinderraad via een nieuwsbrief hun favoriet koos. De stemmen van de kinderen bepaalden het uiteindelijke ontwerp. Deze werkwijze van samen ideeën verzamelen, aanscherpen en beslissen werd later ook toegepast bij de campagne voor een vuurwerkvrije Zwolle en is inmiddels succesvol ingebed in andere projecten.

3.3 De rol van de coördinator

Naast de tweewekelijkse bijeenkomsten van het Kindercollege, speelt de coördinator van Travers Welzijn een essentiële en veel bredere rol in het succes van de Zwolse

Kinderraad. Zij is niet alleen verantwoordelijk voor de organisatie van de bijeenkomsten, maar ook voor het uitbreiden van het netwerk rondom de raad en het vergroten van de zichtbaarheid van de Zwolse Kinderraad binnen de Zwolse gemeenschap. Om een indruk te geven van de activiteiten van de coördinator, worden hieronder een schets gegeven van het takenpakket:

- Contacten met (speciale) basisscholen, waaronder het verspreiden van nieuwsbrieven.
- Het ontwikkelen en geven van gastlessen op basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs met als doel kinderen bewust te maken van de Zwolse Kinderraad en hen uitnodigen om daaraan mee te doen.
- Het betrekken van de Zwolse Kinderraad bij acties van het Kindercollege, zoals bijvoorbeeld bij de keuze van de ambtsketen, verminderen van zwerfafval en bij het project Zwolle Vuurwerkvrij!
- Fysieke tweewekelijkse bijeenkomsten met de leden van het Kindercollege inclusief voorbereiding.
- Communicatie met ouders en kinderen van het Kindercollege.
- Afstemming met ouders en externe partijen over de rol van de Kinderburgemeester(s).
- Voorbereiding en begeleiding van de leden van het Kindercollege maar vooral van de Kinderburgemeester(s) bij evenementen.
- Het ontwikkelen van strategieën die inclusie bevorderen en diversiteit omarmen. Dit betekent bijvoorbeeld dat er actief wordt gewerkt aan het betrekken van kinderen uit verschillende culturele, sociale en economische achtergronden in de Zwolse Kinderraad.
- Afstemmen met partners en de gemeentelijke organisatie.

Tot slot bedenkt de coördinator originele en toegankelijke manieren om kinderen te bereiken en enthousiast te maken voor deelname aan de Zwolse Kinderraad. In de afgelopen jaren heeft ze dit onder andere gedaan met:

- Standpunt Studio
Een opvallend initiatief is de Standpunt Studio, een interactieve kar die actief op kinderen afstapt en hen uitnodigt om hun mening te geven. Deze tool heeft bewezen effectief te zijn, zoals tijdens het Bevrijdingsfestival Overijssel 2024, waar het de betrokkenheid van kinderen vergrootte. De kar spreekt de kinderen aan op een manier die plezier en hun natuurlijke nieuwsgierigheid stimuleert. Het idee is dat kinderen deze ervaring vaker tegenkomen, waardoor het idee van participatie en betrokkenheid langzaam in hun bewustzijn sijpelt. Het is als het planten van zaadjes die in de toekomst verder kunnen groeien, waardoor kinderen zich steeds meer bewust worden van hun rol in de samenleving en hun stem leren gebruiken.

- Museumspektakel – Dit!
Het uitnodigen van meer dan 400 kinderen van Zwolse basisscholen om mee te werken aan het museumspektakel 'Dit!' heeft bijgedragen aan de zichtbaarheid en betrokkenheid van de Zwolse Kinderraad. De kinderen lieten op creatieve manieren zien wat zij belangrijk vinden voor de stad, en de resultaten van hun werk werden op [26 oktober 2024](#) tentoongesteld. Het evenement zelf was een explosie van meningen, plezier en uitdrukkingen van de kinderen, met veel enthousiasme en deelname van scholen. Dit zorgde voor een breed bereik en legde nieuwe verbindingen, wat meer mogelijkheden biedt voor toekomstige betrokkenheid. De Zwolse Kinderraad heeft hiermee niet alleen de participatie versterkt, maar ook meer verbindingen gecreëerd tussen kinderen, scholen en de stad.
- De coördinator is bij deze activiteiten altijd aanwezig en zorgt ervoor dat de kinderen goed geïnformeerd zijn over de belangrijkste zaken.

4 Opbrengsten

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd van de gesprekken en de beantwoorde vragenlijsten. De bevindingen zijn ingedeeld in verschillende onderwerpen, die de belangrijkste thema's en inzichten tonen.

4.1 Algemene bevindingen

De gemeente heeft in de afgelopen twee jaar, samen met de Zwolse Kinderraad, belangrijke stappen gezet in de verdere ontwikkeling van de raad. Er is duidelijk vooruitgang geboekt in het proces van kinderopparticipatie, zowel op organisatorisch als op inhoudelijk vlak.

De betrokkenheid en het enthousiasme van de kinderen zijn opvallend groot. De coördinator merkt op dat de leden van het Kindercollege enthousiast meedoen en altijd bereid zijn om op alle vragen antwoord te geven. Op de vraag of de leden van het

15 maart 2025
Evaluatie Zwolse Kinderraad

Kindercollege andere kinderen zouden aanraden om aan het Kindercollege deel te nemen, werd door alle kinderen positief gereageerd.

‘Ja, ik zou het aanraden als je Zwolle een betere stad wil maken met al je ideeën.’

Lid van het Kindercollege 2024/2025

Ouders beschouwen de deelname aan het Kindercollege als een waardevolle ervaring voor hun kinderen. Activiteiten zoals het vervullen van de rol van Kinderburgemeester en het spreken in het openbaar dragen bij aan meer zelfvertrouwen. De kinderen leren mee te praten, hun mening te uiten en zich in te zetten voor belangrijke kwesties in de stad. Dit versterkt hun samenwerkingsvaardigheden, vergroot hun maatschappelijke betrokkenheid en biedt hun politiek inzicht. Daarnaast krijgen ze een beter begrip van hoe de gemeente werkt en leren ze verantwoordelijkheid nemen. Voor kinderen is het belangrijk om concrete resultaten op te leveren, wat hun motivatie en betrokkenheid verder vergroot.

‘Mijn kind was de 1ste kinderburgemeester van Zwolle. Wat een ervaring! Ongelooflijk. Ze heeft genoten van de mooie dingen die ze heeft mogen doen. Ze was na een jaar echter ook ontevreden: ze had meer willen bereiken, ze had meer concrete resultaten opgeleverd willen hebben.’

Ouder

Naast de positieve feedback gaven ouders drie waardevolle suggesties. Ten eerste werd voorgesteld de instroom van kinderen in het Kindercollege te spreiden, zodat niet alle kinderen tegelijk in- of uitstappen. Dit zou ervaren kinderen de kans geven om hun kennis en vaardigheden door te geven, wat de continuïteit binnen de Zwolse Kinderraad ten goede zou komen.

Een tweede suggestie betreft het creëren van een goed afscheidsritueel, vooral voor de leden van het Kindercollege en de Kinderburgemeesters, aangezien dit een belangrijk moment voor hen is.

Tot slot werd geopperd de kinderen concreter, resultaatgerichter en impactvoller te betrekken bij projecten, bijvoorbeeld door deelname aan initiatieven zoals de Landelijke Opschoondag. Dit zou niet alleen hun motivatie versterken, maar ook de effectiviteit van hun betrokkenheid vergroten.

De betrokkenheid van de burgemeester en wethouders wordt positief ervaren.

‘Ik vond het spannend om een speech te geven voor een groot publiek, zoals bij de sleuteloverdracht en de Sinterklaasintocht. Ook vond ik een beetje spannend om met belangrijke mensen te praten, zoals de burgemeester. Maar Elske-Marije, burgemeester Peter Snijders en wethouder Michiel van Willigen geven altijd tips en

moedigen me aan. Na een paar keer ging het steeds beter en vind ik het vooral heel leuk!’

Eén van de Kinderburgemeester

4.2 Diversiteit en inclusie

De Zwolse Kinderraad werkt actief aan het bevorderen van diversiteit en inclusie binnen het Kindercollege. Hoewel het gewenste niveau nog niet volledig is bereikt, worden kinderen met diverse achtergronden en ervaringen, zoals kinderen uit verschillende sociaal-economische groepen, kinderen met een migratieachtergrond en kinderen met een beperking, bewust betrokken. Dit gebeurt niet alleen door deelname aan het Kindercollege, maar ook door het aanbieden van incidentele inspraakmomenten, zoals enquêtes, die bijdragen aan een breder perspectief.

Een goed voorbeeld hiervan is het recente bezoek aan Zwolle-Zuid, waar kinderen uit het jongerencentrum hun visie op zwerfafval deelden en de leden van het Kindercollege waardevolle inzichten kregen in verschillende leefsituaties. De volgende stap is om deze betrokkenheid verder te versterken door kinderen uit het jongerencentrum actief uit te nodigen voor deelname aan het Kindercollege en andere activiteiten. Dit vereist tijd en investering, maar draagt bij aan een inclusiever en representatiever Kindercollege.

In het eerste jaar is een wijziging in de aanpak doorgevoerd. Waar aanvankelijk werd ingezet op een brede community van ambassadeurs vanuit (speciale) basisscholen, is gekozen voor een open structuur waarin de Kinderraad deze rol vervult. Dit heeft geleid tot meer flexibiliteit in deelname. Scholen blijven een waardevolle partner, maar de open structuur biedt ook ruimte voor andere vormen van werving en betrokkenheid buiten het onderwijs om.

Uit de gesprekken en enquêtes bleek dat niet alle kinderen de wens hebben om lid te worden van het Kindercollege, wat volkomen begrijpelijk is. Er werd aangegeven dat kinderen ook op andere manieren een waardevolle bijdrage kunnen leveren zonder formeel lid te zijn van het Kindercollege. Dit kan bijvoorbeeld door deelname aan inspraakmomenten, zoals enquêtes, bij specifieke projecten of door een reactie te geven bij bijvoorbeeld de Standpunt Studio. Deze alternatieve vormen van betrokkenheid bieden kinderen de mogelijkheid om hun ideeën en perspectieven te delen zonder de formele verantwoordelijkheden die bij het Kindercollege horen. De nadruk op enkel het Kindercollege zou daarom te eenzijdig zijn, aangezien er verschillende manieren van participatie zijn die voor kinderen toegankelijker kunnen zijn. Het stimuleren van alternatieve vormen van betrokkenheid draagt bij aan een breder en inclusiever participatieproces, waardoor alle kinderen de kans krijgen om bij te dragen op een manier die bij hen past.

4.3 Samenwerking

De samenwerking binnen de Zwolse Kinderraad bevindt zich in een fase van ontwikkeling, met uitwisselingen op verschillende niveaus, zowel binnen de Kinderraad zelf als met ouders, scholen, de gemeente en andere organisaties.

Binnen de Zwolse Kinderraad leren kinderen verder te denken dan hun eigen wensen, zoals bleek bij de discussie over het vuurwerkverbod. Aanvankelijk wilden een aantal kinderen het vuurwerk behouden, maar ze gingen een stap verder door te onderzoeken wat wél mogelijk was. Ze realiseerden zich dat hun keuzes niet alleen invloed hebben op henzelf, maar ook op de maatschappij en de toekomst. Dit proces helpt hen om verantwoordelijkheid te nemen voor bredere kwesties en hun perspectief te verbreden. Zo ontwikkelen ze een sterker verantwoordelijkheidsgevoel en leren ze dat hun stem invloed heeft op beslissingen binnen de gemeenschap.

De samenwerking met ouders wordt over het algemeen als positief ervaren. Ouders zijn enthousiast over de rol van hun kinderen en bieden actieve steun, ook in last-minute situaties. Dit zorgt voor een solide basis voor de verdere groei en effectiviteit van de Zwolse Kinderraad. De waardering voor de coördinator is groot, vooral vanwege haar vermogen om zich in de kinderen te verplaatsen en hen goed te begeleiden.

‘Een groot compliment voor de aanpak van de coördinator, haar verbinding met de kinderen en haar grote vermogen om vanuit het perspectief van kinderen te kijken en hierbij op een supermooie manier aan te sluiten. Mijn kind is bij haar in goede handen’.

Ouder

De samenwerking met (speciale) basisscholen verloopt positief, maar de hoge werkdruk en regelmatige externe verzoeken maken het soms lastig om de samenwerking optimaal vorm te geven. Gastlessen waarbij maatwerk wordt geboden voor speciale basisscholen, zijn vaak wat gemakkelijker in te passen. Deze werkwijze vraagt een behoorlijke tijdsinvestering van de coördinator.

De samenwerking met de gemeente is ook positief, maar er is ruimte voor verbetering. Er wordt aangegeven dat het soms moeilijk is om de Zwolse Kinderraad structureel een plek te geven in bestaande gemeentelijke processen.

Vanuit de gemeente komt hierover het volgende signaal:

‘Het blijft een uitdaging om de Zwolse kinderraad in je bestaande werk een plek te geven. We zijn geneigd om over te gaan tot de orde van de dag en vergeten deze raad dan nog wel eens. Het kost soms wat extra tijd om de kinderen een juiste plek in een project of proces te geven.’

Medewerker gemeente

Een belangrijke opmerking uit de gevoerde gesprekken en enquêtes betreft de samenwerking tussen de gemeente en de Zwolse Kinderraad, waarbij er aan de voorkant meer duidelijkheid moet zijn over ieders rol en verantwoordelijkheid. Dit geldt bijvoorbeeld bij de vraag om input vanuit de Zwolse Kinderraad. Het is hierbij van belang dat wanneer er om input van de Zwolse Kinderraad wordt gevraagd, de gemeente meer focus legt op het daadwerkelijk benutten van deze input in de uitvoering. Wanneer dit niet mogelijk is, is het essentieel om kinderen een terugkoppeling te geven. Dit helpt niet alleen om kinderen te laten begrijpen hoe hun bijdragen worden gebruikt, maar biedt ook de gelegenheid om hun te leren omgaan met teleurstelling wanneer hun ideeën niet direct kunnen worden gerealiseerd. Goede communicatie is hierbij cruciaal om de betrokkenheid en het vertrouwen van de kinderen te behouden en de samenwerking te versterken.

Er is een wens om de samenwerking meer proactief en structureel vorm te geven. Een voorgestelde aanpak is om aan het begin van het schooljaar een breder overleg met alle betrokken stakeholders te organiseren, zodat een gezamenlijke planning kan worden opgesteld. Dit zou niet alleen het werkproces efficiënter maken, maar ook de voortgang beter bewaakt kunnen worden, waardoor ad-hoc inzet wordt verminderd. Daarnaast zou dit bijdragen aan een versterkte samenwerking tussen de gemeente en de coördinator, doordat de afstand tussen gemeente en externe uitvoering wordt verkleind. Door het project op deze manier gezamenlijk op te pakken, wordt de verantwoordelijkheid beter gedeeld, kan de effectiviteit van de samenwerking worden vergroot en wordt de Zwolse Kinderraad een gedeelde verantwoordelijkheid. Het zou nuttig zijn om hierover met betrokkenen, zodat de samenwerking beter wordt afgestemd en de afstand tussen de gemeente en de uitvoering verkleind kan worden. Dit kan zowel voor de coördinator als de gemeente voordelen opleveren.

De burgemeester geeft aan dat hij het prettig vindt om samen met de Kinderburgemeester(s) aanwezig te kunnen zijn bij officiële momenten, zoals bij de Nieuwjaarsreceptie, de dodenherdenking, de intocht van Sinterklaas en in Westerbork bij het 'Namen Lezen'. Veel officiële momenten passen perfect voor de Zwolse Kinderraad inclusief de Kinderburgemeesters.

'We hebben het gevoel echt iets belangrijks te hebben gedaan.'

*Reactie Kinderburgemeesters bij het samen met de burgemeester
voorlezen van namen in Kamp Westerbork*

De inzet van twee kinderburgemeesters heeft voordelen, zoals een bredere vertegenwoordiging en meer betrokkenheid. Tegelijkertijd blijkt uit de evaluatie dat deze werkwijze soms leidt tot onduidelijkheid, bijvoorbeeld over de rolverdeling. Dit kan worden verbeterd door heldere taakafspraken te maken en de vertegenwoordiging beter af te stemmen.

De samenwerking met de gemeenteraad is over het algemeen goed. Een aantal gemeenteraadsleden heeft regelmatig contact met de Zwolse Kinderraad. Ook tijdens het themadebat op 3 februari 2025 waren gemeenteraadsleden overwegend positief. Ten aanzien van de samenwerking zijn de er nog wel mogelijkheden om deze verder te versterken bijvoorbeeld door het samen werken aan thema's en/of het organiseren van een ontmoet en groet.

De eerste stappen richting samenwerking tussen de Zwolse Kinderraad en de Jongerenraad zijn gezet, wat zorgt voor een verbinding tussen de twee raden. De leeftijdsverschillen tussen de kinderen in beide raden brengen verschillende perspectieven en benaderingen met zich mee, wat de samenwerking verrijkend en soms ook uitdagend maakt.

Tenslotte is er groeiende interesse vanuit andere partijen, zoals Fietshelden Zwolle, wat wijst op de steeds grotere zichtbaarheid van de Zwolse Kinderraad in de stad.

4.4 Communicatie

Uit de gesprekken en de vragenlijsten voor deze evaluatie blijkt dat de Zwolse Kinderraad momenteel verschillende communicatiemiddelen inzet, zoals sociale media, de website van Travers Welzijn en een nieuwsbrief, die echter nog onregelmatig verschijnt. Er is een duidelijke wens om de zichtbaarheid van de Zwolse Kinderraad verder te vergroten. Dit wordt bijvoorbeeld voorgesteld door het plaatsen van een column in lokale kranten of door het vermelden van de Kinderraad bij concrete resultaten, zoals 'Mede mogelijk gemaakt door de Kinderraad 2024'. Ook het maandelijks laten verschijnen van een interactieve nieuwsbrief op (speciale) basisscholen is een optie. In zo'n nieuwsbrief kunnen kinderen bijvoorbeeld reageren door filmpjes in te sturen naar aanleiding van gestelde vragen.

Door deze ideeën uit te voeren, kan de Zwolse Kinderraad op verschillende manieren onder de aandacht worden gebracht, zowel bij kinderen als bij de stad, wat hun zichtbaarheid aanzienlijk zou vergroten.

Daarnaast wordt er opgemerkt dat er kansen liggen in het versterken van de samenwerking met de gemeentelijke communicatieafdeling. Door deze samenwerking kan de boodschap van de Zwolse Kinderraad breder verspreid worden, wat de impact en het bereik vergroot. Zo zouden meer Zwollenaren op de hoogte kunnen raken van de initiatieven en successen van de kinderen.

Bij het actief betrekken van de Zwolse Kinderraad bij gemeentelijke projecten is het van belang om oog te hebben voor regelmatige terugkoppeling over de voortgang van ideeën. Wanneer kinderen zich inzetten voor een project, zoals het voorstel voor het project Zwolle Vuurwerkvrij, waarbij het idee werd gepresenteerd om een wensballon in de gracht te laten opstijgen als alternatief voor vuurwerk, verwachten ze dat hun inbreng serieus wordt genomen en dat ze duidelijk geïnformeerd worden over de uitkomst. Het niet uitvoeren van dit idee en het ontbreken van regelmatige terugkoppeling kan voor de kinderen frustrerend zijn. Het gevoel dat hun inspanningen

niet tot concrete actie leiden, kan demotiverend werken. Om dit te voorkomen is het essentieel om vooraf duidelijke verwachtingen te scheppen, zowel over de haalbaarheid van ideeën als over het proces. Wanneer kinderen weten hoe hun input zal worden verwerkt en welke stappen er volgen, kunnen ze zich beter voorbereid en gewaardeerd voelen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van zowel de coördinator als de gemeente.

De communicatie tussen de coördinator en de ouders wordt als goed ervaren; ouders waarderen de heldere informatievoorziening en de betrokken begeleiding die zij ontvangen. Tegelijkertijd blijkt het in de praktijk niet altijd gemakkelijk om de kinderen van de Zwolse Kinderraad rechtstreeks via e-mail te bereiken. Berichten komen vaak eerst bij de ouders terecht en worden niet altijd doorgegeven aan de kinderen. Door deze communicatieroute te optimaliseren, bijvoorbeeld met directe en kindvriendelijke communicatiekanalen, kan de respons van kinderen vergroot worden en hun betrokkenheid verder worden versterkt.

Daarnaast liggen er intern binnen de gemeente een extern in de samenleving nog kansen om de betrokkenheid van de Zwolse Kinderraad nog verder te versterken.

Wat zowel door de kinderen als door de betrokken organisaties zoals gemeente en scholen positief wordt ervaren. De jaarlijkse wisseling van leden biedt ruimte voor nieuwe perspectieven, maar vraagt ook om een flexibele aanpak om goed contact te behouden.

4.5 Budget

In de begroting van 2023 en 2024 zijn middelen gereserveerd voor de Zwolse Kinderraad, die voornamelijk zijn ingezet voor de coördinatie van de Kinderraad. Eerder in deze evaluatie is al een overzicht gegeven van de activiteiten die de coördinator in dit kader heeft uitgevoerd. De jaarlijkse kosten voor de Zwolse Kinderraad zijn begroot op €68.400. Vanuit deze middelen zijn ook kosten gedekt, zoals het lidmaatschap van het Genootschap Kinderburgemeesters en de aanschaf van de ambtsketen.

De opstart van de Zwolse Kinderraad vond later plaats dan oorspronkelijk gepland, met de startdatum verschoven naar 1 september 2023. Hierdoor is de looptijd van de toegezegde middelen verlengd, zodat deze nu doorlopen tot 1 september 2025. Dit is in lijn met de oorspronkelijk vastgestelde begroting en de benodigde middelen voor de coördinatie en ondersteuning van de raad.

De ingezette uren van collega's werkzaam bij de gemeente, zoals de griffier, kabinetszaken, ambtelijk ondersteuner en communicatie, zijn niet opgenomen in de financiële planning.

5 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de bevindingen en evaluaties uit de voorgaande hoofdstukken kunnen de volgende conclusies worden getrokken en aanbevelingen worden gedaan voor de verdere ontwikkeling van de Zwolse Kinderraad.

5.1 Conclusies

De Zwolse Kinderraad vormt een stevig en inspirerend fundament voor kinderparticipatie in Zwolle, met volop kansen om verder te groeien en te versterken. Het vergroten van de zichtbaarheid is daarin een logische en waardevolle vervolgstap. De verbeterde wervingsaanpak, zoals gastlessen op (speciale) basisscholen en de inzet van de Standpunt Studio, draagt hier in belangrijke mate aan bij. Deze inspanningen vereisen echter een aanzienlijke tijdsinvestering van de coördinator, die verantwoordelijk is voor het organiseren van de activiteiten, het onderhouden van contacten met kinderen, ouders, scholen en de gemeente, en het actief ophalen van input buiten de Zwolse Kinderraad om. De brede inzet van de coördinator legt een belangrijke basis voor de verdere groei van de Zwolse Kinderraad. Een kosten-batenanalyse kan helpen om werkwijze en/of takenpakket effectiever af te stemmen en optimaliseren.

De Zwolse Kinderraad wordt positief ontvangen door kinderen, ouders, de gemeente (zowel ambtelijk als bestuurlijk), betrokken partijen en scholen. Er is veel enthousiasme en positieve feedback. Verbeterpunten worden snel opgepakt en verwerkt, wat bijdraagt aan een constructieve sfeer. Het proces blijft zich ontwikkelen, waarbij voortdurende afstemming en aanpassingen, inclusief op het gebied van communicatie, zorgen voor verdere verfijning en een betere samenwerking.

Hoewel de Zwolse Kinderraad al belangrijke stappen heeft gezet, is er nog ruimte voor verdere groei en verbetering. Het is van groot belang dat we blijven erkennen hoeveel kinderen er al op de een of andere manier actief deelnemen en hun stem laten horen. Deze voortdurende betrokkenheid is essentieel voor het succes van de Zwolse Kinderraad, en moet zowel gewaarborgd als verder gestimuleerd worden. Niet alleen het aantrekken van nieuwe leden is belangrijk, maar ook het verdiepen van de betrokkenheid van de kinderen die al meedoen, en het versterken van hun rol in het proces. De dynamische samenwerking tussen de Kinderraad en het Kindercollege zorgt voor waardevolle uitwisseling en versterkt de betrokkenheid van kinderen bij het proces. Het voorstel om de instroom van kinderen geleidelijk te laten plaatsvinden wordt niet overgenomen, maar blijft een interessante overweging voor de toekomst. De evaluatie bevestigt dat groep 7 inderdaad de meest geschikte groep is voor deelname aan het Kindercollege. Dit komt onder andere doordat kinderen in groep 7 vaak beter in staat zijn om tijd vrij te maken voor de Kinderraad, zonder dat andere activiteiten te veel druk uitoefenen. Daarnaast kunnen de grote leeftijdsverschillen tussen kinderen van 10 tot 14 jaar een uitdaging vormen voor de dynamiek binnen het Kindercollege.

Een belangrijke conclusie uit de gesprekken en enquêtes is dat de samenwerking tussen de gemeente en de Zwolse Kinderraad duidelijker gedefinieerd moet worden,

vooral wat betreft rollen en verantwoordelijkheden. De gemeente zou meer focus moeten leggen op het daadwerkelijk benutten van de input van de Kinderraad, wat vraagt om een integrale benadering binnen de gemeentelijke organisatie, waarbij de inbreng van kinderen, waar mogelijk, zichtbaar wordt in de vervolgstappen. Daarnaast wordt er gepleit voor een meer proactieve en structurele samenwerking. Het opstellen van een jaarplanning aan het begin van het schooljaar, waarin zowel ideeën en thema's vanuit de gemeente als de Zwolse Kinderraad besproken worden, kan helpen om duidelijke afspraken te maken over waar gezamenlijk aan gewerkt wordt.

Hoewel er in de opzet van de Zwolse Kinderraad ruimte is voor verbinding met andere raden, zoals de Jongerenraad, heeft het leggen van deze verbindingen in het eerste jaar minder nadruk gekregen. Dit komt doordat de focus in deze fase vooral lag op het investeren in netwerkopbouw. Er zijn echter nog steeds belangrijke kansen om deze verbindingen in de toekomst verder te versterken.

5.2 Aanbevelingen

De Zwolse Kinderraad biedt kinderen een waardevol platform om hun stem te laten horen, hun creativiteit te uiten en actief mee te denken over de toekomst van hun stad. Door hun betrokkenheid dragen kinderen bij aan innovatieve oplossingen en ontstaat er een sterker gevoel van gemeenschap. In de afgelopen twee jaar is, zowel bestuurlijk als ambtelijk, intensief samengewerkt aan de verdere ontwikkeling van de Zwolse Kinderraad. Deze evaluatie laat zien dat er al veel is bereikt, maar ook dat er ruimte is voor verbetering en groei. De onderstaande aanbevelingen zijn bedoeld om de Zwolse Kinderraad duurzaam te versterken en verder te ontwikkelen.

Om de Zwolse Kinderraad op een duurzame manier te versterken, wordt aanbevolen de huidige structuur van de Kinderraad, het Kindercollege en de Kinderburgemeester(s) te behouden. Deze opzet sluit goed aan bij de gemeentelijke organisatie, is bekend bij alle betrokkenen en biedt de mogelijkheid om meer kinderen te bereiken en te betrekken. Ook kinderen die minder geneigd zijn om in de schijnwerpers te staan krijgen zo de kans om actief deel te nemen aan een onderdeel van de Zwolse Kinderraad. De huidige structuur biedt een stevige basis voor representatie, diversiteit en inclusie binnen de kinderp participatie in Zwolle.

Naast het behouden van de huidige structuur, verdient ook het versterken van de verbinding tussen de Zwolse Kinderraad en andere participatieve gremia aandacht. Door gericht samen te werken met bijvoorbeeld de Jongerenraad, de Participatieraad en de gemeenteraad, kan de invloed van kinderen op het Zwolse beleid verder worden vergroot. Zo wordt dit samen met de Jongerenraad al opgepakt in de vorm van het bieden van trainingen voor oud-leden (alumni) van de Zwolse Kinderraad. Andere mogelijkheden in dit kader zijn het verkennen van een mentorstructuur of het organiseren van terugkommomenten. Deze ideeën kunnen bijdragen aan blijvende betrokkenheid. Ook met de Participatieraad liggen kansen om de stem van kinderen structureel mee te nemen in adviezen. Tot slot kan de verbinding en samenwerking met de gemeenteraad worden versterkt via 'vraag en antwoord'-sessies of het

organiseren van themabijeenkomsten. Zulke ontmoetingen dragen niet alleen bij aan het vergroten van wederzijds begrip en betrokkenheid, maar helpen ook om de inbreng van kinderen zichtbaarder te maken in de lokale besluitvorming en vergroot bij kinderen het inzicht in de gemeentelijke politiek.

Een derde aanbeveling is om de Zwolse Kinderraad vaker en actiever te betrekken bij vraagstukken die binnen de gemeente spelen. Dit vraagt van bijvoorbeeld beleidsmakers, ambtenaren en raadsleden dat zij tijdig nadenken over hoe en wanneer kinderen kunnen meedenken, zodat hun stem daadwerkelijk bijdraagt aan het proces. Het formuleren van duidelijke, concrete en leeftijdspassende vragen, het benoemen van verantwoordelijkheden en het afstemmen van verwachtingen over bijvoorbeeld de uitvoerbaarheid zijn daarbij essentieel.

Net zo belangrijk is een zorgvuldige terugkoppeling: door te laten zien wat er met de inbreng van kinderen gebeurt — ook als ideeën niet (direct) worden overgenomen — voelen zij zich serieus genomen. Deze transparantie vergroot niet alleen het vertrouwen en de ervaren invloed, maar stimuleert ook de betrokkenheid én de doorstroom vanuit de Zwolse Kinderraad naar het Kindercollege.

Tegelijkertijd kan waardevolle input ook buiten de formele kaders worden opgehaald. De coördinator speelt hierin een belangrijke rol, bijvoorbeeld door actief ideeën en meningen van kinderen te verzamelen tijdens gastlessen op (speciaal) basisonderwijs, workshops of evenementen, door het gebruik van interactieve tools en/of anonieme enquêtes. In gezamenlijkheid met het Kindercollege kan dan worden bepaald of deze input aanleiding geeft tot een advies. Op deze manier wordt ook geluisterd naar kinderen die niet direct betrokken zijn bij de Zwolse Kinderraad. Deze aanpak draagt bij aan een inclusieve sfeer, waarbij iedere stem, ongeacht persoonlijkheid of sociale voorkeur, gehoord wordt. Echte kinderp participatie gaat verder dan het delen van een mening; het vraagt om zichtbare opvolging en daadwerkelijke invloed.

Het wordt aanbevolen de samenwerking tussen de Zwolse Kinderraad en de gemeente effectiever en duurzamer te maken. Dit kan onder andere door aan het begin van elk schooljaar een breder overleg in te plannen met relevante stakeholders, zodat gezamenlijk een planning voor het komende jaar kan worden opgesteld. Een gezamenlijke planning helpt ad-hoc beslissingen te verminderen, maakt het werkproces efficiënter en bevordert de bewaking van de voortgang.

Het oprichten van een klein kernteam kan daarnaast bijdragen aan het verankeren van kinderp participatie binnen de gemeentelijke organisatie. Dit team kan niet alleen randvoorwaarden, rollen en verantwoordelijkheden verduidelijken, maar ook het proces rondom participatieaanvragen beter structureren. Door meer inzicht te bieden in de stappen die genomen moeten worden om tot een adviesaanvraag bij de Zwolse Kinderraad te komen, kan het kernteam als aanspreekpunt fungeren en een centrale rol spelen in de communicatie naar zowel interne als externe stakeholders. Dit bevordert transparantie en zorgt ervoor dat iedereen tijdig en adequaat geïnformeerd wordt over de voortgang en resultaten van participatieprocessen. Door deze gestructureerde aanpak kan de aanvraag bij de Zwolse Kinderraad doelgerichter worden, wat de effectiviteit en de betrokkenheid van de raad vergroot. Tot slot is het in dit kader

waardevol om de Hanza-aanpak verder te onderzoeken om te kijken hoe deze kan bijdragen aan het versterken van de kinderparticipatie binnen de Zwolse Kinderraad.

De zichtbaarheid van de Zwolse Kinderraad binnen de gemeente moet verder worden vergroot. Door meer zichtbaar te zijn, kan de Kinderraad een grotere impact hebben en de betrokkenheid van kinderen bij het gemeentelijk beleid verder versterken. Dit kan worden bereikt door kleinschalige projecten te initiëren en communicatie via scholen en sociale media te versterken. Ook kan de Zwolse Kinderraad meer gebruik maken van lokale kranten en andere kanalen om zichzelf onder de aandacht te brengen. Een voorbeeld hierbij is ieder kwartaal een bericht op de gemeentelijke pagina.

Gezien de positieve effecten van de Zwolse Kinderraad en de waardevolle bijdrage van de kinderen aan de samenleving, zou het wenselijk zijn om het voortbestaan van de Zwolse Kinderraad voor een periode van vier jaar te waarborgen. Dit biedt de mogelijkheid om continuïteit te bevorderen, verdere groei te stimuleren en de samenwerking verder te versterken. Voor de komende jaren is het raadzaam jaarlijks €70.000 te begroten voor de uitvoering van de Zwolse Kinderraad. Dit bedrag lijkt momenteel voldoende voor de coördinatie en basisondersteuning van de Kinderraad. Echter, het is belangrijk om te evalueren of er daarnaast voldoende ruimte is voor de benodigde ambtelijke inzet, zoals de rol van de griffier, kabinetszaken en communicatie, zonder dat dit ten koste gaat van de effectiviteit van de Kinderraad. Of dit bedrag daadwerkelijk beschikbaar komt, hangt af van de keuzes binnen de gemeentelijke begroting.

Tot slot wordt aanbevolen om mogelijke risico's bij de afhankelijkheid van één coördinator te bespreken en oplossingen te verkennen om de continuïteit van de Zwolse Kinderraad te waarborgen.

Door deze aanbevelingen te implementeren, kan de Zwolse Kinderraad verder groeien en de invloed van kinderen op gemeentelijke besluitvorming versterken.